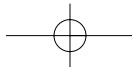

U moet terechtstaan

Inhoud

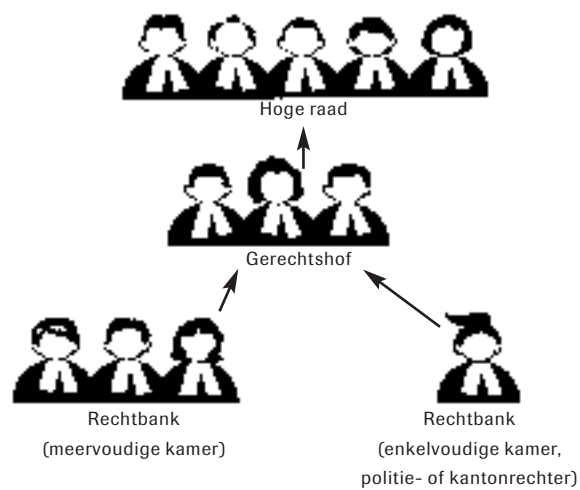
Deze brochure	2
Dagvaarding	3
Rechtsbijstand	3
Slachtoffer	4
Inzage in uw dossier	4
Getuigen en deskundigen	4
Uitstel	5
Aanwezigheid op de terechtzitting	5
Verstek	6
Openbaarheid	6
Behandeling van de zaak	6
- getuigen- en deskundigenverhoor	7
- dossier	7
- ondervraging	8
- eis	8
- pleidooi	8
- vonnis	8
- uitspraak	8
Hoger beroep	9
Vergoeding van kosten als geen straf is opgelegd	9
Adressen	10
Meer informatie en brochures	11

Deze brochure

In deze brochure vindt u informatie over het verloop van het strafproces. Hebt u een overtreding begaan dan komt u bij de kantonrechter terecht, wordt u ervan verdacht een misdrijf te hebben gepleegd dan gaat uw zaak naar de strafsector van de rechtbank.

Tijdens de zitting is de gang van zaken voor de kantonrechter en de strafrechter ongeveer gelijk.

Voor hoger beroep gaat u naar het gerechtshof. U kunt maar één keer in hoger beroep. Daarna kunt u alleen nog in cassatie bij de Hoge Raad. Meer over hoger beroep vindt u verderop in deze brochure.

Deze brochure is voor u bestemd als u een dagvaarding hebt ontvangen om voor het gerecht te verschijnen en u niet in voorarrest zit. U ontvangt uw dagvaarding dus gewoon thuis. Zit u wel in voorarrest dan geldt een aantal andere regels. In het Huis van bewaring kunnen ze u hier meer informatie over geven.

Dagvaarding

In de dagvaarding die u ontvangt kunt u lezen welk feit de officier van justitie u ten laste legt. Dat is het strafbare feit waarvan men u verdenkt. Ook vindt u in de dagvaarding waar en wanneer de behandeling van uw zaak ter terechtzitting zal plaatsvinden.

Op de achterkant van de dagvaarding vindt u informatie over de rechten waarvan u gebruik kunt maken, zoals het recht op een tolk en het recht op rechtsbijstand. Als u de Nederlandse taal niet of niet voldoende beheerst, kunt u de officier van justitie om een tolk vragen.

Bezwaarschrift Misschien vindt u dat u ten onrechte bent gedagvaard.

U kunt dan bij de griffie van de rechtbank een bezwaarschrift indienen.

U hebt hiervoor 8 dagen de tijd. Het bezwaarschrift richt u aan de rechtbank waar u moet voorkomen. In het bezwaarschrift omschrijft u zo duidelijk mogelijk waarom u het niet eens bent met de dagvaarding.

Bijvoorbeeld omdat u meent dat u niet schuldig bent. De rechtbank zal een beslissing nemen over uw bezwaarschrift. Het kan zijn dat de rechter u vragen over uw bezwaar stelt. Vindt de rechter uw bezwaar ongegrond of niet-ontvankelijk, dan wordt uw zaak gewoon op de in de dagvaarding vermelde plaats en tijd behandeld. Overleg vooraf met uw advocaat of een bezwaarschrift in uw geval zin heeft.

Rechtsbijstand

In strafzaken bent u niet verplicht om een advocaat in de arm te nemen. U mag dus uw eigen verdediging voeren. Wordt u verdacht van een misdrijf dan is het wel verstandig om een advocaat in te schakelen. Wilt u zich laten bijstaan door een advocaat, schakel die dan zo snel mogelijk in. Hij* kan zich dan tijdig op uw zaak voorbereiden. Als u de rechtsbijstand niet zelf kunt betalen, dan kan uw advocaat een toevoeging voor u vragen. U betaalt dan wel een eigen bijdrage. Hoe hoog die bijdrage is, is afhankelijk van uw inkomen en vermogen. Uw advocaat of het Juridisch Loket kan u hier meer over vertellen. Informatie over door de overheid gesubsidieerde rechtsbijstand vindt u in de brochure

* Waar in deze brochure 'hij' staat, kan ook 'zij' gelezen worden.

'Hoe vraagt u gesubsidieerde rechtsbijstand of mediation aan?'. De brochure kunt u aanvragen bij de adressen genoemd achterin deze brochure. Als u in voorarrest zit krijgt u 'automatisch' een advocaat toegewezen. U kunt ook om een andere advocaat vragen. Ook als u hebt bekend dat u het strafbare feit hebt gepleegd, of u bent van plan om dit op de zitting te bekennen, dan nog kan het verstandig zijn om de hulp van een advocaat in te roepen. Hij weet immers precies hoe alles in z'n werk gaat en welke mogelijkheden u hebt.

Slachtoffer

Als in uw zaak een slachtoffer schade heeft geleden dan kan deze op de zitting een schadevergoeding vragen. Als de rechter deze schadevergoeding toekent moet u dit bedrag aan het slachtoffer betalen.

Inzage in uw dossier

Van uw zaak is een dossier gemaakt. Hierin zitten stukken van de politie, openbaar ministerie enz. U kunt uw dossier inzien bij de griffie van de rechtbank. Het beste is hiervoor van te voren een afspraak te maken. U kunt stukken uit het dossier overschrijven of tegen betaling om een kopie van de stukken vragen. Natuurlijk kunt u dit ook aan uw advocaat overlaten. Die zal vaak inzage willen in de stukken om zich goed voor te kunnen bereiden op de zaak.

Getuigen en deskundigen

De officier van justitie kan getuigen en deskundigen oproepen om op de zitting te verschijnen. Deze getuigen en deskundigen worden in de dagvaarding genoemd.

U kunt ook zelf getuigen en deskundigen oproepen of meenemen naar de zitting, als u denkt dat zij voor u belangrijke verklaringen kunnen afleggen. Denkt u dat zij niet willen komen, dan kunt u de officier van justitie vragen hen te dagvaarden. De kosten die verbonden zijn aan het oproepen en verschijnen van getuigen en deskundigen op uw verzoek, moet u zelf betalen (*bijvoorbeeld reis- en verblijfskosten*).

Bent u van plan om getuigen en deskundigen op te roepen, mee te nemen of te laten dagvaarden dan moet u dat uiterlijk 3 dagen voor de zitting persoonlijk of per aangetekende brief aan de officier van justitie laten weten.

U geeft hierbij hun naam, beroep en adres op. De officier zorgt vervolgens voor de oproeping of dagvaarding. De officier kan echter ook weigeren bepaalde getuigen of deskundigen op te roepen. Hij zal u over deze beslissing informeren. Bent u het hier niet mee eens dan kunt u op de zitting bij de rechter een verzoek indienen om de officier van justitie alsnog deze personen op te laten roepen of te dagvaarden.

Getuigen en deskundigen die door de officier van justitie worden gedagvaard, zijn verplicht om te verschijnen en een verklaring af te leggen. Meer informatie hierover vindt u in de brochure 'Getuige in het strafproces'.

Uitstel

Uitstel van de zitting kunt u krijgen als u kunt aantonen dat u zich niet voldoende op de behandeling hebt kunnen voorbereiden. U moet dan wel de reden opgeven. Ook kan de zitting worden uitgesteld als u op het geplande tijdstip onmogelijk aanwezig kunt zijn - bijvoorbeeld omdat u ziek bent. Voor het vragen van uitstel kunt u terecht bij de griffie van het gerecht waar u moet voorkomen. Vraag dit uitstel zo spoedig mogelijk na ontvangst van de dagvaarding. U kunt dit natuurlijk ook aan uw advocaat overlaten. De rechter is niet verplicht de zitting uit te stellen. Informeer daarom op de dag van de zitting bij de griffie of de zitting is uitgesteld of dat de zaak toch wordt behandeld, zonder dat u er bij bent.

Aanwezigheid op de terechtzitting

U bent niet verplicht op de zitting te verschijnen. U kunt uw verdediging overlaten aan uw advocaat, maar u moet hem daarvoor machtigen. De rechter moet beoordelen of hij daarmee instemt. Als hij dat nodig vindt, kan hij de behandeling aanhouden. U ontvangt dan een oproeping om te verschijnen.

Verstek

Indien u niet reageert op de dagvaarding, niet op de zitting verschijnt en uw advocaat niet machtigt uw verdediging te voeren, kan de rechter uw zaak bij verstek behandelen. Soms zal de rechter geen verstek verlenen, omdat hij vindt dat u perse aanwezig moet zijn. De zaak wordt dan uitgesteld en u wordt nogmaals opgeroepen.

Wilt u wel reageren maar niet op de zitting verschijnen, dan kunt u de rechter een brief schrijven. In deze brief geeft u uw mening over hetgeen u in de dagvaarding wordt verweten. De rechter kan dit dan in zijn oordeel betrekken. Is de rechter van mening dat u absoluut op de zitting aanwezig moet zijn, dan kan hij u zo nodig laten halen door de politie.

Openbaarheid

Terechtzittingen zijn in de regel voor iedereen toegankelijk, dus ook voor uw familie en kennissen. De pers wordt ook toegelaten. Over de aanwezigheid van de pers bij zaken die minderjarigen betreffen beslist de rechter. Is er om een bijzondere reden ernstig bezwaar tegen een openbare behandeling dan kan de zaak 'met gesloten deuren' worden behandeld. Het publiek en meestal ook de pers moet dan de zaal verlaten.

Wilt u dat uw zaak met gesloten deuren wordt behandeld dan moet u dat direct aan het begin van de zitting aan de rechter vragen. U moet dan wel de reden opgeven. De rechter beslist of hij uw verzoek honoreert.

Behandeling van de zaak

Als u niet precies weet in welke zaal u moet zijn kunt u zich melden bij de portier van het gerechtsgebouw. Hij zal u wijzen waar u moet zijn. Meestal kunt u wachten op de gang. Als de zaak begint wordt u gevraagd in de zaal te komen. Bij de politierechter en de kantonrechter is in de zaal één rechter, een griffier en de officier van justitie aanwezig. Wordt uw zaak behandeld door de meervoudige kamer van de rechtbank dan zijn er, naast de griffier en de officier van justitie, drie rechters aanwezig. De rechter in het midden is de voorzitter. De rechter begint met het vragen van uw naam en andere persoonsgegevens.

Daarna zal hij u zeggen dat u goed op moet letten en dat u niet verplicht bent om vragen te beantwoorden. Vervolgens leest de officier van justitie de tenlastelegging voor. De tenlastelegging kent u al uit de dagvaarding. Zijn er getuigen en deskundigen opgeroepen, dan worden hun namen voorgelezen. Hebt u getuigen of deskundigen meegenomen die niet genoemd zijn, dan moet u die op dat moment direct opgeven. Doet u dat niet dan hoeft de rechter hen niet te horen.

Getuigen- en deskundigenverhoor Alle getuigen of deskundigen moeten een eed of belofte afleggen; zij zijn ook verplicht te antwoorden. Getuigen worden één voor één ondervraagd. De rechter zal de andere getuigen vragen de zaal te verlaten. Ze horen elkaars verklaringen dus niet. Na het getuigen- en/of deskundigenverhoor vraagt de rechter u wat u van de afgelegde verklaringen vindt.

Dossier Daarna vertelt de rechter welke schriftelijke stukken er in uw dossier zitten, zoals het proces-verbaal van de politie, een voorlichtingsrapport van de reclassering enzovoorts. Zoals u hiervoor kon lezen hebben u en uw advocaat deze stukken in kunnen zien bij de griffie van de rechtbank. Als u wilt dat er uit de stukken nog iets wordt voorgelezen tijdens de zitting, dan kunt u dat aan de rechter vragen.

Officier van justitie

Rechters

Griffier

Verdachte en advocaat

Ondervraging De rechter zal u ondervragen. Als verdachte bent u niet verplicht om op deze vragen te antwoorden. U hoeft ook niet, zoals de getuigen, een eed of belofte af te leggen.

Eis Als de rechter voldoende weet over uw zaak geeft hij het woord aan de officier van justitie. Deze zal nu op zijn beurt zeggen wat hij van de zaak vindt; dat heet het requisitoir. Tenslotte zegt hij welke beslissing er volgens hem zou moeten worden genomen. Dat is de eis. De eis is een voorstel van de officier van justitie, de rechter kan anders beslissen.

Pleidooi Nadat de officier van justitie zijn eis heeft voorgelezen, krijgt u (of uw advocaat) het woord. U kunt dan alles naar voren brengen waarvan u denkt dat het voor uw verdediging van belang is. Dit heet het pleidooi. De officier mag daar weer op reageren. Vervolgens krijgt u of uw advocaat nogmaals het woord. Tenslotte hebt u, als verdachte, in ieder geval het laatste woord, maar u hoeft daar geen gebruik van te maken.

Vonnis Het proces eindigt uiteindelijk met een vonnis van de rechter. Dit kan zijn: vrijspraak, ontslag van rechtsvervolging of een veroordeling. De rechter kan u veroordelen tot een geldboete, gevangenisstraf of het verrichten van werkzaamheden (*de zogenoemde taakstraf*).

Naast de hoofdstraf zijn er nog enkele bijkomende straffen of maatregelen mogelijk zoals ontzegging uit bepaalde rechten (*uw rijbewijs wordt bijvoorbeeld ingenomen*) en goederen kunnen verbeurd worden verklaard. Ook terbeschikkingstelling (*tbs*) behoort tot de mogelijkheden. Bij het bepalen van de straf en de strafmaat houdt de rechter rekening met de aard en de ernst van het door u gepleegde strafbare feit en de omstandigheden waaronder u het feit hebt begaan. Wordt u een geldboete opgelegd, dan houdt de rechter ook rekening met uw financiële draagkracht.

Uitspraak De kantonrechter en de politierechter doen meestal onmiddellijk na de zitting uitspraak. U krijgt ook te horen of hoger beroep mogelijk is. Bent u niet van plan om in hoger beroep te gaan, dan kunt u daar direct afstand van doen. U mag er ook nog over nadenken, want u hebt twee weken de tijd om

te beslissen. De meervoudige kamer van de rechtbank doet in het algemeen niet direct uitspraak. De president van de rechtbank vertelt u aan het einde van de zitting wanneer de uitspraak zal zijn. Dat moet binnen 14 dagen na de zitting. U bent niet verplicht om bij de uitspraak aanwezig te zijn. U kunt ook bij de griffie van de rechtbank informeren hoe het is afgelopen. Doe dat wel zo snel mogelijk, ander hebt u kans dat de termijn voor hoger beroep is verstreken.

Hoger beroep

Wilt u hoger beroep aantekenen dan meldt u dit binnen 14 dagen na de uitspraak bij de griffie van de rechtbank.

Ook uw advocaat of iemand anders (*die u hiervoor schriftelijk moet machtigen*) kan dat voor u doen. Houdt er rekening mee dat ook de officier van justitie in hoger beroep kan gaan. Dat doet hij als hij het niet eens is met de uitspraak van de rechter. U ontvangt hiervan bericht.

In hoger beroep wordt uw zaak helemaal opnieuw behandeld door het gerechtshof. De gang van zaken bij een gerechtshof verschilt niet veel van die bij de rechtbank. Bij het hof zijn altijd drie rechters, die heten raadsheren. Ook de officier van justitie heet anders, namelijk advocaat-generaal of procureur-generaal. De procedure tijdens de zitting is verder hetzelfde als bij de rechtbank.

Vergoeding van kosten als geen straf is opgelegd

Als uw zaak definitief is geëindigd zonder oplegging van een straf of maatregel, dan kunt u binnen 3 maanden vergoeding vragen van kosten die u hebt moeten maken. Vergoeding is niet mogelijk als u wel schuldig bent verklaard, maar de rechter legt u geen straf op vanwege uw persoonlijke omstandigheden (*het zogenoemde rechterlijk pardon*).

Voor vergoeding komen in aanmerking reis- en verblijfskosten, advocaatkosten en alle eventuele andere kosten die u hebt gemaakt in het belang van het onderzoek. U kunt hierbij denken aan kosten voor getuigen en deskundigen. Ook voor inkomsten, die u door het onderzoek gemist hebt, kunt u een vergoeding vragen.

De mogelijkheid uw kosten vergoed te krijgen geldt zowel voor het onderzoek op de zitting als voor het gerechtelijk vooronderzoek. Een verzoek tot vergoeding van uw kosten moet u indienen bij de griffie van het gerecht waar uw zaak behandeld is. De griffie kan u hier nader over informeren.

Adressen

Rechtbanken Nederland is verdeeld in 19 arrondissementen. Elk arrondissement heeft een hoofdplaats. In die hoofdplaatsen zijn de rechtbanken en de parketten van het openbaar ministerie gevestigd. De volgende plaatsen zijn arrondissementshoofdplaatsen:

A Alkmaar, Almelo, Amsterdam, Arnhem, Assen, **B** Breda, **D** Den Haag, Dordrecht, **G** Groningen, **H** Haarlem, 's-Hertogenbosch, **L** Leeuwarden, **M** Maastricht, Middelburg, **R** Roermond, Rotterdam, **U** Utrecht, **Z** Zutphen, Zwolle.

De gerechtshoven zijn gevestigd in **A** Amsterdam, Arnhem, **D** Den Haag, **H** 's-Hertogenbosch en **L** Leeuwarden. De Hoge Raad der Nederlanden is gevestigd in Den Haag.

De adressen en telefoonnummers kunt u vinden in het telefoonboek of op de internetsite www.rechtspraak.nl. Op de internetsite kunt u ook meer lezen over de procedures bij de rechtbank, het gerechtshof of de Hoge Raad.

Het **Juridisch Loket** heeft een landelijk telefoonnummer voor informatie of voor het maken van een afspraak met een van de medewerkers. Het telefoonnummer is 0900 – 8020, u betaalt hiervoor 10 eurocent per minuut. De medewerkers kunnen u vertellen in welke plaatsen een kantoor van het Juridisch Loket gevestigd is. U kunt hiervoor, en voor meer informatie, ook kijken op de internetsite www.hetjl.nl

Meer informatie en brochures

Voor algemene informatie en het aanvragen van brochures, kunt u contact opnemen met de telefonische informatielijn van de gezamenlijke ministeries:

Postbus 51 Infolijn

Telefoon 0800-8051 (gratis)

Openingstijden maandag t/m vrijdag van 9.00 uur - 21.00 uur

Internet: www.postbus51.nl

E-mail: vrAGEN@postbus51.nl

Over de volgende, en andere onderwerpen zijn aparte brochures verkrijgbaar:

- U wordt verdacht
- U werd veroordeeld
- Getuige in het strafproces
- Hoe vraagt u gesubsidieerde rechtsbijstand of mediation aan?

Deze brochures kunt u aanvragen bij Postbus 51 Infolijn of inzien bij www.postbus51.nl

- De advocaat

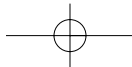
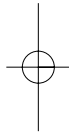
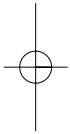
Deze brochure kunt u, tegen betaling, aanvragen bij de

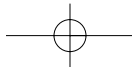
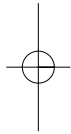
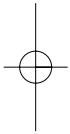
Nederlandse Orde van Advocaten,

Postbus 30 851, 2500 GW Den Haag, tel. 070-335 35 35.

Internet: www.advocatenorde.nl

Aan de inhoud van deze brochure kunt u geen rechten ontleen.

Conflicten moeten worden opgelost en
wetsovertreders moeten worden berecht.
Justitie staat voor toegankelijke, slagvaardige
en onafhankelijke rechtspraak. Daarnaast
investeert Justitie in alternatieve vormen van
conflictbeslechting, zoals mediation.

Justitie staat voor onafhankelijke en slagvaardige rechtspraak

Uitgave Ministerie van Justitie. Gewijzigde herdruk, juli 2006.

code 6203 | **oplage** 20.000